

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Legislativní normy

- Zákon č. 171/1990 Sb. Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).
- Zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství.
- Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.
- Zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky.
- Zákon č. 256/1994 Sb., kterým se mění zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 390/1991 Sb., o předškolních zařízeních a školských zařízeních, a zákon České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 190/1993 Sb.
- Zákon č. 138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 171/1990 Sb., zákona č. 522/1990 Sb., zákona č. 134/1993 Sb., zákona č. 190/1993 Sb., zákona č. 331/1993 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky č. 49/1994 Sb. a zákona č. 256/1994 Sb., a zákon České národní rady č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zákona České národní rady č. 31/1984 Sb., zákona České národní rady č. 390/1991 Sb. a zákona č. 190/1993 Sb.

Tištěné prameny a periodika

- Adam, M. (1990). Rehabilitace učitelů. *Učitelství noviny*, 93(3), 2.
- Dokoupilová, R. (1992). Ředitel školy: ekonomem, manažerem nebo právníkem? *Učitelství noviny*, 95(5), 5.
- Doporučení MŠMT ČR. (1990). *Učitelství noviny*, 93(6), 9.
- Dvořák, R. (1993). Stanovisko, varování, nebo výkřik do tmy? Aneb jak je to se závazností osnov pro obecné školy? *Učitelství noviny*, 96(20), 6.
- Frey, J. (1991). O platech ve školství: Hovoříme s předsedou ČMOS PŠ Jaroslavem Rösslerem. *Učitelství noviny*, 94(43), 2.
- Goulliová, K. (1991). Společenské požadavky nově. *Učitelství noviny*, 94(11), 8.
- Gruša, Z. (1991). O právní subjektivitě. *Učitelství noviny*, 94(11), 2.
- Hrubá, J. (2013). Občanská fóra pedagogických pracovníků. *Učitelství listy*. <http://www.ucitelske-listy.cz/2013/10/jana-hruba-dokumenty-3-obcanska-fora.html>
- Informace o realizaci nového systému odměňování. (1992). *Učitelství noviny*, 95(13), I–IV.
- Instrukce. (1990). *Učitelství noviny*, 93(1), 6.
- K výuce cizích jazyků. (1990). *Učitelství noviny*, 93(5), 2.
- Kalous, J. (1990). Pedagogický výzkum. *Učitelství noviny*, 93(7), 1.

- Kalous, J. (1991). Otevřou se v září školy? *Učitelství noviny*, 94(23), 1.
- Kitzberger, J. (1990). Názor KC OF. *Učitelství noviny*, 93(13), 1.
- Knob, V. (1991). Několik slov úvodem: O koncepci a struktuře České školní inspekce. *Učitelství noviny*, 94(24), 2.
- Kolář, B. (1991). Mezi školou a úřadem. *Učitelství noviny*, 91(38), 5.
- Koncepce vzdělávání v České republice: z návrhu Pedagogické komise Jednoty českých matematiků a fyziků. (1991). *Učitelství noviny*, 94(29), 8.
- Kotásek, J. (1991). Návrh organizační struktury vzdělávací soustavy České republiky. *Učitelství noviny*, 94(45), 8.
- Koucký, J. (1991). Snaha najít konkrétní cestu: návrh koncepce rozvoje školství Skupiny pro vzdělávací alternativy IDEA. *Učitelství noviny*, 94(41), příloha Obzor 1.
- Kozel, F. (1992). Školské rady a spol. *Učitelství noviny*, 95(5), 4.
- Legislativní maratón: nové školské zákony byly schváleny. (1990). *Učitelství noviny*, 93(20), 1.
- Maliček, J. (1993). Žádný strach před právní subjektivitou. *Učitelství noviny*, 96(4), 3.
- MŠMT ČR. (1991a). Plnění povinné devítileté docházky v základní škole. *Učitelství noviny*, 94(5), 15.
- MŠMT ČR. (1991b). Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky o základní škole. *Učitelství noviny*, 94(27), 8–9.
- MŠMT ČR. (2009). *Zpráva o vývoji českého školství od listopadu 1989 (v oblasti regionálního školství)*.
- MŠMT ČSR. (1990a). Instrukce Ministerstva mládeže, školství a tělovýchovy ČSR k vyučování na základních školách, školách pro mládež vyžadující zvláštní péči a středních školách. *Učitelství noviny*, 93(1), 6.
- MŠMT ČSR. (1990b). Instrukce Ministerstva mládeže, školství a tělovýchovy ČSR k vyučování na základních školách, školách pro mládež vyžadující zvláštní péči a středních školách. *Učitelství noviny*, 93(2), 6–7.
- Neklidné Čelákovice: Ze setkání předsedů OROS a ředitelů školských úřadů. (1991). *Učitelství noviny*, 94(22), 1.
- NEMES. (1991). Svoboda ve vzdělání a česká škola. *Učitelství noviny*, 94(32), příloha Obzor 1.
- Nespravedlivé platové třídy. (1991). *Učitelství noviny*, 94(16), 7.
- Nosál, J. (1990). Znovu o konkurtech. *Učitelství noviny*, 93(13), 2.
- Nový školní rok zahájí stávka? (1995). *Učitelství noviny*, 98(24), 2.
- Okresní programy rozvoje ZŠ a SŠ: pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. j. 18 508/94-20. (1994). *Učitelství noviny*, 97(46), 15–16.
- Pilař, J. (1991). V otevřeném dialogu: Je, nebo není pedagogická veřejnost na vedlejší koleji? *Učitelství noviny*, 94(10), 7.
- Program transformace. (1993). *Učitelství noviny*, 96(10), 8–9.
- Prokop, J. (1991). Reformní program. *Učitelství noviny*, 94(7), 7.
- Půl roku nestačí. (1990). *Učitelství noviny*, 93(24), 1.
- Sav. (1990). Půl roku nestačí: z tiskové konference o perspektivách našeho školství. *Učitelství noviny*, 93(24), 1.
- Spokojenost s úpravou platů nepedagogů. (1995). *Učitelství noviny*, 98(31), 2.

- Strečková, I., Malach, A., & Motyka, G. (1991). Decentralizační tendence ve správě, řízení a financování školství. *Učitelství noviny*, 94(45), 12.
- Školství a úspory: Ing. Ivan Pilip, náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR. (1993). *Učitelství noviny*, 96(4), 1.
- Štefflová, J. (1991a). Okresní počítání: dva pohledy na budoucnost rozpočtů škol. *Učitelství noviny*, 94(21), 4.
- Štefflová, J. (1991b). Stále ještě na vodě: vyučujícím v devátém ročníku. *Učitelství noviny*, 94(41), 5.
- Štefflová, J. (1993a). Dům se staví od základů: z prvního jednání komise pro otázky transformace základního školství. *Učitelství noviny*, 96(4), 15.
- Štefflová, J. (1993b). Informace od pramene: Co s právní subjektivitou. *Učitelství noviny*, 96(46), 3.
- Štefflová, J. (1993c). Škola budoucích občanů: jak bude vypadat návaznost na školu obecnou. *Učitelství noviny*, 96(40), 6.
- Švancar, R. (1994). Bude ze tří miliard pět? Ambiciózní projekt na přilákání investic do školství. *Učitelství noviny*, 97(43), 3.
- Václavík, V. (1995). Novela ve starém duchu. *Učitelství noviny*, 98(31), 12.
- Vzorový statut školského úřadu. (1991). *Učitelství noviny*, 94(17), 8.
- Z Analýzy československé výchovně vzdělávací soustavy. (1988). *Učitelství noviny*, 91(červen), příloha Obzor.
- Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika. (1996). Ústav pro informace ve vzdělávání.

Literatura

- Bartošová, J., Šimek, J., & Šustová, M. (2019). *Od školdozorce k inspektorovi: historie školní inspekce*. Česká školní inspekce ve spolupráci s Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského.
- Bečvář, J., & Veselý, J. (1993). Perspektivy českého školství. *Pedagogika*, 43(2), 133–136.
- Bernard, J., Kostecký, T., Mikešová, R., Šafr, J., Trlifajová, L., & Hurrle, J. (2018). *Nic se tady neděje... životní podmínky na periferním venkově*. Sociologické nakladatelství (SLON).
- Berryman, S. E. (2000). *Hidden Challenges to Education Systems in Transition Economies*.
- Bîrzea, C. (1994). *Educational policies of countries in transition*. Council of Europe Press.
- Borovský, T. (2014). *Úvod do studia dějepisu* (2. díl). Masarykova univerzita.
- Bouda, T. (2024). *Jak české školství spravovaly školské úřady a co z toho plyne pro Strategii 2030+*. Wolters Kluwer.
- Čermáková, M. (1991). Formování totalitního školství v poválečném Československu. *Pedagogika*, 41(3), 323–333.
- Čerych, L. (1996). *Zprávy o národní politice ve vzdělávání: Česká republika*. Ústav pro informace ve vzdělávání.
- Čornejová, I., Kasper, T., Kasperová, D., Kourová, P., Kratochvíl, P., Lenderová, M., Novotný, M., Pokorný, J., Svatoš, M., Svobodný, P., Šimek, J., & Váňová, R. (2020). *Velké dějiny zemí Koruny české. Tematická řada: Školství a vzdělanost*. Paseka.

- Doušek, R. (2022). The village and May Day celebrations in 1970s communist Czechoslovakia: Social events between a tool of the regime and a community holiday. *History and Anthropology*, 35(3), 478–499. <https://doi.org/10.1080/02757206.2022.2132493>
- Dvořák, T. (2014). *Úvod do studia dějepisu* (1. díl). Masarykova univerzita.
- Fiszbein, A. (2001). *Decentralizing Education in Transition Societies: Case Studies from Central and Eastern Europe*. The World Bank.
- Flury, C., & Geiss, M. (Ed.). (2023). *How Computers Entered the Classroom, 1960–2000*. De Gruyter Oldenbourg. <https://doi.org/10.1515/9783110780147>
- Greger, D. (2011). Dvacet let českého školství optikou teorií změny vzdělávání v post-socialistických zemích. *Orbis scholae*, 5(1), 9–22.
- Holger, J., Kramer, C., & Meusburger, P. (Eds.). (2019). *Geographies of Schooling*. Springer.
- Holý, L. (2010). *Malý český člověk a skvělý český národ: národní identita a postkomunistická transformace společnosti*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Janoušek, P. (Ed.). (2008). *Dějiny české literatury 1945–1989* (IV, 1969–1989). Academia.
- Jurčák, A. (2018). *Bylo to na věčné časy, dokud to neskončilo: poslední sovětská generace*. Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.
- Kalinová, L. (2012). *Konec nadějím a nová očekávání: k dějinám české společnosti 1969–1993*. Academia.
- Kalous, J. (1993). Školská politika v České republice po roce 1989. *Pedagogika*, 43(3), 235–239.
- Kenney, P. (2005). *Karneval revoluce: střední Evropa 1989*. BB/art.
- Kotásek, J. (1993). Vize výchovy v postsocialistické éře. *Pedagogika*, 43(1), 9–19.
- Kotásek, J. (Ed.). (2001). *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha*. Tauris.
- Krakovský, R. (2020). *State and society in communist Czechoslovakia: transforming the everyday from World War II to the fall of the Berlin Wall*. Bloomsbury Academic.
- Krapfl, J. (2016). *Revoluce s lidskou tváří: politika, kultura a společenství v Československu v letech 1989–1992*. Rybka Publishers.
- Krátká, L. (2023). *Všechno bylo nové: Česká ekonomika po roce 1989 – několik pohledů na transformační proces očima dobových protagonistů*. Karolinum.
- Kučerová, S. (2012). *Proměny územní struktury základního školství v Česku*. Česká geografická společnost. <https://geography.cz/prispevek/fulltexty-monografii-edicni-rady-geographica/>
- Mitter, W. (1991). School reforms in international perspective. Trends and problems. *Pedagogika*, 41(1), 7–23.
- Moree, D. (2013). *Učitelé na vlnách transformace: kultura školy před rokem 1989 a po něm*. Karolinum.
- Možný, I. (1991). *Proč tak snadno–: některé rodinné důvody sametové revoluce : sociologický esej*. Sociologické nakladatelství.
- Nosková, J. (2009). „Každý se musel nějak společensky uplatňovat.“ Veřejná angažovanost dělníků a příslušníků inteligence v Československu v období tzv. normalizace. In M. Vaněk (Ed.), *Obyčejní lidé...?!: pohled do života tzv. mlčící*

- většiny: životopisná vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence (sv. 1, Studie, s. 212–250). Academia.
- Nosková, J. (2014). *Biografická metoda a metoda orální historie: na příkladu výzkumu každodenního života v socialismu*. Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha – pracoviště Brno.
- Novotný, P., Dvořák, D., & Dvořáková, M. (2023). Czech School Reforms: Between East and West. In J. B. Krejsler & L. Moos (Eds.), *School Policy Reform in Europe* (s. 213–235). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-35434-2_10
- Pehe, V. (2019). The Wild 1990s: “Transformation Nostalgia” Among the Czech Student Generation of 1989. *East Central Europe*, 46(1), 111–134.
- Pehe, V. (2020). *Velvet retro: postsocialist nostalgia and the politics of heroism in Czech popular culture*. Beginner books.
- Pehe, V., Rychlíková, A., Daniel, O., Krátká, L., Lehečka, M., Ondráček, V., Patočková, J., & Spurný, J. (2023). *Věčná devadesátá: proměny české společnosti po roce 1989*. CPress.
- Pol, M. (1995). *Waldorfské školy: izolovaná alternativa, nebo zajímavý podnět pro jiné školy?* Masarykova univerzita.
- Polouček, O. (2020). *Babičky na bigbitu: společenský život na moravském venkově pozdního socialismu*. Masarykova univerzita.
- Polouček, O., & Zounek, J. (2021). Vzdělávací systém a československá verze přestavby (1987–1989): Analýza, kritika a návrhy na reformy v kontextu ideologie a krize. *Studia paedagogica*, 26(3), 83–108.
- Portelli, A. (2020). Proč je orální historie jiná. In A. Portelli, *Smrt Luigiho Trastulliho a jiné příběhy: forma a význam v orální historii* (s. 63–77). Karolinum.
- Průcha, J. (2013). 20 years of the Czech Educational Research Association: History and challenges. *Pedagogická orientace*, 23(6), 848–860.
- Průcha, J. (2015). *Česká vzdělanost: multidisciplinární pohled na fenomén národní kultury*. Wolters Kluwer.
- Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2001). *Pedagogický slovník* (3., rozšíř. a aktualiz. vyd.). Portál.
- Průcha, V. (2009). *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918–1991* (II. díl: Období 1945–1992). Doplněk.
- Rabušicová, M. (2004). *Škola a (versus) rodina*. Masarykova univerzita.
- Rýdl, K. (1994). *Alternativní pedagogické hnutí v současné společnosti*. Marek Zeman.
- Rychlík, J. (2020). *Československo v období socialismu: 1945–1989*. Vyšehrad.
- Semrád, J. (2018). *Lesná: život na panelovém sídlišti ve 20. a 21. století* [disertační práce, Masarykova univerzita].
- Semrád, J. (2019). Stereotypy spojené se životem na sídlišti optikou etnologického výzkumu. Na příkladu brněnského sídliště Lesná. *Národopisný věstník*, 78(2), 36–50.
- Sommer, V. (2019). *Řídit socialismus jako firmu: technokratické vládnutí v Československu, 1956–1989*. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR.
- Spilková, V. (1994). *Standardy na 1. stupni ZŠ očima PAU*. Agentura Strom.
- Spilková, V. (1997). *Proměny primární školy a vzdělávání učitelů v historicko-srovnávací perspektivě*. Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

- Spiritova, M. (2023, 24. ledna). Anniversaries and Jubilees between Memory, Carnival and Protest: The Prague Velvet Carnival as an Urban Liminoid Phenomenon. *Bavarian Studies in History and Culture*. <https://www.bavarian-studies.org/2023-spiritova/>
- Storchová, L. (2014). *Koncepty a dějiny: proměny pojmů v současné historické vědě*. Scriptorium.
- Sucháček, P. (2014). Spor o víceletá gymnázia: Historický kontext a empirická data. *Studia paedagogica*, 19(3), 139–154. <https://doi.org/10.5817/SP2014-3-8>
- Suk, J. (2003). *Labyrintem revoluce: aktéři, zápletky a křížovanky jedné politické krize (od listopadu 1989 do června 1990)*. Prostor.
- Ther, P. (2016). *Nový pořádek na starém kontinentě: příběh neoliberální Evropy*. Nakladatelství Libri.
- Todorova, M. N., & Gille, Z. (Eds.). (2010). *Post-communist nostalgia*. Berghahn Books.
- Tým pedagogické fakulty UK. (1992). Rozvaha o školství a vzdělanosti a jejich dalším vývoji v českých zemích. *Pedagogika*, 42(1), 5–18.
- Valeš, L. (2014). Životní příběhy českých zemědělců v éře komunistického režimu a ekonomické a společenské transformace. In M. Vaněk & L. Krátká (Eds.), *Příběhy (ne)obyčejných profesí: česká společnost v období tzv. normalizace a transformace* (s. 461–510). Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.
- Vaněk, M. (2019). *Sto studentských evolucí: vysokoškolští studenti roku 1989 : životopisná vyprávění v časosběrné perspektivě*. Academia.
- Vaněk, M., & Mücke, P. (2011). *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. Fakulta humanitních studií UK v Praze.
- Vorlíček, Ch. (2004). České školství v letech 1945–2000. In E. Walterová (Ed.), *Česká pedagogika: Proměny a výzvy: Sborník k životnímu jubileu profesora Jiřího Kotáska* (s. 119–176). Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.
- Walterová, E., & Greger, D. (2006). Transformace vzdělávacích systémů zemí visegrádské skupiny: srovnávací analýza. *Orbis scholae*, 1(1), 13–29.
- Wilson, G. (2010). Multifunctional “quality” and rural community resilience. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 35(3), 364–381.
- Yow, V. R. (2005). *Recording oral history: a guide for the humanities and social sciences* (2nd Ed.). AltaMira.
- Zákon České národní rady č. 390/1991 Sb., o předškolních zařízeních a školských zařízeních.*
- Zounek, J. (2006). *ICT v životě základních škol*. Triton.
- Zounek, J., Juhaňák, L., & Záleská, K. (2022). *Life and Learning of Digital Teens. Adolescents and digital technology in the Czech Republic*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-90040-3>
- Zounek, J., Knotová, D., & Šimáně, M. (2017d). Život Karla – příběh učitele v socialistickém Československu. *Orbis scholae*, 11(1), 31–52.
- Zounek, J., Polouček, O., & Šimáně, M. (2024). *(Post)Socialist Transformation of Primary Schools: Processes, Stories and Challenges in the Czech Republic*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-58768-9>
- Zounek, J., & Šimáně, M. (2014). *Úvod do studia dějin pedagogiky a školství: kapitoly z metodologie historicko-pedagogického výzkumu*. Masarykova univerzita.

- Zounek, J., Šimáně, M., & Knotová, D. (2016a). Cesta k učitelství v socialistickém Československu pohledem pamětníků. *Studia paedagogica*, 21(3), s. 131–159.
- Zounek, J., Šimáně, M., & Knotová, D. (2016b). Diktafon a/nebo dokument/historický pramen? Orální historie a archivní materiály ve výzkumu dějin socialistického školství. In P. Mücke & M. Brychta (Eds.), *Na hranicích mezi minulostí a přítomností: současné perspektivy orální historie* (s. 83–96). Česká asociace orální historie.
- Zounek, J., Šimáně, M., & Knotová, D. (2017a). Primary school teachers as a tool of secularization of society in communist Czechoslovakia. *History of Education: Journal of the History of Education Society*, 46(4), 480–497.
- Zounek, J., Šimáně, M., & Knotová, D. (2017b). *Normální život v nenormální době. Základní školy a jejich učitelé (nejen) v období normalizace*. Wolters Kluwer.
- Zounek, J., Šimáně, M., & Knotová, D. (2017c). *Socialistická základní škola pohledem pamětníků. Sonda do života učitelů v Jihomoravském kraji*. Wolters Kluwer.
- Zounek, J., Šimáně, M., & Knotová, D. (2018). “You have betrayed us for a little dirty money!” The Prague Spring as seen by primary school teachers. *Paedagogica Historica*, 54(3), 320–337.
- Zounek, J., Záleská, K., Juhaňák, L., Bárta, O., & Vlčková, K. (2018). Czech Republic and Norway on their path to digital education. *Studia Paedagogica*, 23(4), 11–48.